

1. BEVEZETŐ BESZÉLGETÉS

Általános bevezető, összefoglaló beszélgetés a kötetről és az interjúkról

Célok:

- Általános bevezető beszélgetés a kötetről és az interjúkról, minél több diák bevonásával.
- A kötetről, interjúkról alkotott benyomások és vélemények megosztása.
- Kritikus gondolkodásra és csoportmunkára való ösztönzés.

Időtartam: 40-45 perc.

Kellékek: toll, papír, idézetek (lásd 168–169. oldal), kérdéssor (lásd 170–171. oldal).

A modul leírása

A modul két részből áll. Az első része egy idézetekhez kapcsolódó feladat, a második pedig egy kis csoportos beszélgetés. Az első feladat során helyezünk el idézeteket (lásd Segédanyagok) körben a falon. Kérjük meg a diákokat, hogy a kiragasztott idézetek közül válasszanak egyet, amelyik a legközelebb áll hozzájuk, vagy amelyik a leginkább megérintette őket. Kérjük meg egy-két önként jelentkezőt, hogy ezt osszák meg a csoporttal is.

A második feladat során a diákok kis csoportokban, előre megadott kérdések alapján beszélgetnek az interjúkról és a kapcsolódó témákról. Hozunk létre 3-5 fős csoportokat, majd minden csoportnak adjunk megfelelő számú interjút és egy-egy kérdéssort (lásd Segédanyagok). Kérjük meg a diákokat, hogy olvassák el az interjút, majd próbáljanak meg közösen válaszolni a megadott kérdésekre. A modul opcionálisan kiegészíthető egy rövid feladattal, melynek során a beszélgetések után minden csoport bemutatja az általa kapott interjúalanyt.

Tippek a moderáláshoz

Ennél a modulnál az oktató-moderátor első számú feladata, hogy körbe-körbe járjon az asztaloknál, és – ha szükséges – segítsen a beszélgetések, viták előremozdításában egy-egy téma, fogalom vagy kérdés felvetésével. Kiemelten fontos többször is elmondani, hogy nem csak egy fajta válasz létezik, sőt az ideális eset az, ha viták alakulnak ki az asztaloknál. Ugyanakkor szintén fontos előre tisztázni a kulturált vita szabályait.

Megbeszélés és kiértékelés

A gyakorlat lezárásaként immár az egész osztály körében érdemes átbeszélni, hogy mi történt az egyes asztaloknál, akár az alábbi kérdések alapján.

- Hogyan érezték magukat a diákok?
- Milyenek voltak a beszélgetések, és miről volt szó?
- Könnyű volt-e válaszolni a kérdésekre? Ha igen, miért? Ha nem, miért nem?
- Mik voltak a vitás, problémás kérdések? Vajon miért ezek?
- Mi volt újdonság a diákok számára? Mit sikerült tanulni (az interjúkból, egymástól stb.)?

Most azt látom, hogy sokan személyes támadásként élik meg a jelenlegi helyzetet, és nem a zsidóságukban, hanem a magyarságukban érzik támadva magukat.
(Ligeti Anna Sára)

Ez nem egy verstéma. Azt, hogy zsidó vagyok, mindenki tudja. De miért kellene mindig erről írnom? (Faludy György)

Kettős – zsidó és magyar – identitásunk együtt létezik, állandóan e kettő között lavírozunk, és ez rengeteg feszültség forrása. Az, hogy az ember egész életén keresztül a kötélen táncol, valószínűleg szerepet játszhat abban, hogy jártatja a száját, ahol nem feltétlenül kellene. (Ranschburg Jenő)

Az elnyomás ellen állandóan küzdeni kell. Nem azért bolondulunk meg, mert betegek vagyunk agyilag vagy genetikailag, hanem azért, mert rosszul bántak velünk. Kommunizmus, nácizmus, bármilyen „izmus” boldogtalanná tehet milliókat.
(Feldmár András)

Az az igazság, és ez lehet, hogy furcsa lesz számodra, de nekem a zsidóságról nagyon fárasztó beszélni, mert úgy érzem, hogy ez egy teljesen személyes dolog. És ha nem látnám, hogy mekkora a tudatlanság, akkor azt mondanám, hogy én nem akarok erről ennyit beszélni, mert engem ezen a szinten ez nem érdekel.
(Lányi Eszter)

Amikor pedig megmondják nekem, hogy nem vagyok magyar, akkor el is kezdem magam nem magyarnak érezni, és ez borzalmasan rossz. Mintha élnél egy családban, és egyszer csak közlik veled, hogy te nem vagy családtag.
(M. Dénes Tamás)

Én egy olyan országban élek, ahol nem lehet előjel nélkül kimondani azt, hogy zsidó. Pedig jobban szeretnék egy olyan országban élni, ahol ez annyit jelent, mint az, hogy férfi vagy nő. Vagy még annyit se. (Müller Péter Sziámi)

Ne mindig az jusson az emberek eszébe a zsidókról, hogy ezek azok, akiket meggyilkoltak. (Konrád György)

Vannak nagyon komoly gondok ma Magyarországon. Az antiszemitizmus is ilyen, de meglátásom szerint sem a magyar zsidóságnak, sem az országnak nem az antiszemitizmus az elsődleges problémája. (Darvas István)

Az interjúkat olvasva jó néhány kérdés felvetődhet bennünk. Nem minden esetben lesznek egyértelműek a válaszok, de a kötet beszélgetései sem azt a célt szolgálják, hogy kész válaszokat adjanak át vagy súlykoljanak az olvasóba. A kérdések elsősorban gondolatébresztő jellegűek, és igyekeznek minél több irányból megközelíteni egy-egy összetettebb témát.

Ne feledjétek, több jó válasz is létezik!

1. Ismertétek korábban az interjú alanyát? Ha igen, honnan?
 2. Ti milyen kérdést tettetek volna fel az interjúalanyok a kérdező helyében? Mi az, amiről nem esett szó az interjúban, de szívesen olvasnátok róla?
 3. Milyen korú, és mi a foglalkozása az interjúalanyoknak?
 4. Hogy határoznátok meg az identitás szó jelentését?
 5. Milyen identitások jelennek meg az interjúban? Mit mond ezekről az interjúalanyok?
 6. Eddigi ismereteitek alapján próbáljátok meg néhány szóban meghatározni, hogy mi a zsidóság, és ki a zsidó!
 7. Mennyire és milyen helyzetekben játszik/játszott fontos szerepet az interjúalanyok életében a zsidóság?
 8. Szerintetek a magyarországi zsidók elsősorban magyarnak vagy zsidónak tartják magukat? Mit mond erről az interjúalanyok?
 9. Milyen történelmi eseményeket ismertetek fel a beszélgetésekből, amelyek hatással voltak az interjúalanyokra?
 10. Milyen szerepe volt ezekben az interjúalanyoknak? Ismertek olyanokat, akik hasonlóan élték meg ezeket az eseményeket?
 11. Van-e olyan történelmi esemény, amiről korábban nem hallottatok? Ha igen, mi volt az, és mit tudatok meg róla?
 12. Soroljátok fel olyan eseményeket, amelyek fordulópontok voltak az interjúalanyok életében!
 13. Az interjú alapján mi újat tudtatok meg a zsidóságról? Ez mennyiben különbözik attól, amit korábban tudtatok vagy gondoltatok a zsidóságról?
- + 1. Ha nektek kellene megfogalmazni az interjúalanyok mottóját, mi lenne az?